

Facultat de Traducció i Interpretació
Pensament clàssic d'Àsia Oriental

Professor:

Sean Golden

Despatx: Facultat de Traducció, Edifici K/2013, Campus Universitari, Bellaterra

Tel.: 93.581.1375

E-mail: Sean.Golden@uab.es

25534 Pensament clàssic d'Àsia Oriental, 1r semestre 2007-2008

Objectius

Estudi dels corrents de pensament i dels fets culturals fonamentals de l'època clàssica d'Àsia Oriental.

Aquesta assignatura té com a objectius la presentació dels conceptes bàsics del pensament clàssic d'Àsia Oriental, l'exposició del seu desenvolupament des dels seus orígens prehistòrics i fins a l'època clàssica d'Àsia Oriental, així com la seva articulació en la cultura, la política, l'economia i la psicologia social i cultural.

Advertiments:

Aquesta és una assignatura bimodal. Això vol dir que combina les classes presencials amb l'ús de pàgines Web de docència a través del Campus Virtual de l'Autònoma Interactiva.

Cal llegir les lectures obligatòries (si no, no serien obligatòries, evidentment) i és molt recomanable llegir les lectures recomanades també (si no, no serien recomanades, evidentment).

A més de les lectures obligatòries, hi ha apunts i dossiers, en forma de pàgines Web, que cal consultar.

A la Biblioteca d'Humanitats de la UAB hi ha un mínim de 10 exemplars de cada llibre de lectura obligada (3 dels quals que quedaran exclosos de préstec), i un mínim de 3 exemplars de cada llibre recomanat.

Hi ha exemplars dels llibres a la venda a l'ABACUS de la Plaça Cívica de la UAB.

Horari:

dilluns, 14.30-16.30h

dimecres, 14.30-16.30h

Lloc:

Facultat de Traducció

Aula 16

La docència d'aquesta assignatura té 5 bases: 1) el material docent, els apunts i les lectures obligatòries; 2) les classes presencials; 3) els treballs escrits; 4) les tutories, presencials o electròniques (per correu electrònic); i 5) la participació en el Fòrum de l'assignatura.

El "Fòrum" de l'assignatura és un espai que complementa l'espai de l'aula. Aquest Fòrum és un espai que ens permet organitzar consultes i debats sobre els temes relacionats amb l'assignatura. Permet la interacció entre alumne i professor, d'una banda, i entre alumnes, de l'altra. La participació al Fòrum és tant important com la lectura de la bibliografia, i és per aquesta raó que un 20% de la nota final de l'assignatura correspondrà a la participació activa al Fòrum. Ja que no hi ha classes presencials el segon semestre, tampoc no hi haurà Fòrum el segon semestre. Per tant, no hi ha segona convocatòria pel Fòrum de l'assignatura.

Perquè funcioni bé, aquesta docència requereix un seguiment regular i acumulatiu de part de l'alumne. Cal seguir l'ordre de lectures i d'activitats que consta al Material docent de l'assignatura. Aquest material docent proposa un desenvolupament ordenat i coordinat del temari de l'assignatura, que vol facilitar l'assimilació i la comprensió dels continguts de l'assignatura. Per tant, és molt important seguir i mantenir el ritme de presentació del material docent marcat per la proposta docent.

Continguts:

1

La prehistòria de la cultura xinesa. L'escriptura antiga de pictogrames. Primeres paraules claus del pensament xinès. La relació entre l'endevinació i l'escriptura. La relació entre l'astrologia, la cosmologia i els ritus i sacrificis. El xamanisme. El culte dels avantpassats, la genealogia i la història. El paper de l'escriba com a historiador. L'administració civil i militar. L'economia. L'estructura social. La importància dels ritus i de l'Escola de Mestres de Ritus (*rujia*). La distinció entre ritus (*li*) i lleis (*fa*). La distinció entre el nom de les coses (*ming*) i la seva realitat (*shi*) o la seva aplicació (*xing*). Canvis en l'administració civil i militar. Els conceptes de *dao*, de *de* i de *yin-yang*. L'*Art de la guerra de Sunzi*. La distinció entre una escola de pensament (*jia*) i una religió popular (*jiao*). Les "100 Escoles".

Lectures obligatòries:

- Dossiers d'apunts, disponibles a l'apartat de **materials** de la pàgina Web de l'assignatura al Campus Virtual.
- Sunzi. *Sunzi. L'Art de la guerra*, trad. Seán Golden & Marisa Presas, Barcelona: Edicions Proa, 2000.
- Materials i activitats disponibles al Fòrum de l'assignatura.
- *Historia del pensamiento chino*. Anne Cheng, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2002; capítols 1 i 2. (Aquest és un llibre text per a tota l'assignatura.)

Advertència: No totes les traduccions són iguals. En la gran majoria dels casos, les primeres traduccions dels textos clàssics xinesos les feien missioners o diplomàtics europeus amb una visió eurocèntrica i interessada que desvirtuava les seves traduccions. Els grans descobriments arqueològics fets a la Xina all llarg dels últims 30 anys han revolucionat el camp de la sinologia. Com a conseqüència hi ha noves traduccions molt més acurades dels textos clàssics. És per aquesta raó que les bibliografies de lectures obligatòries citen textos específics. Aquestes lectures obligatòries inclouen aparats acadèmics que els contextualitzen i que permeten aprofundir en els temes bàsics del pensament xinès.

Lectures recomanades:

- *La construcció de Xina. El període formatiu de la civilització xinesa*, Dolors Folch, Barcelona: Editorial Empúries, 2001.
- *Mitologia clàssica china*, ed. y trad. Gabriel García-Noblejas, Barcelona: Trotta, 2004.
- *Libro de los montes y los mares* (Shan Hai Jing), trad. Yao Ning y Gabriel García-Noblejas, Madrid: Miraguano, 2000.
- *El chamanismo a revisión. De la vida del éxtasis al Internet*, Fericgla, Josep Maria, Barcelona: Kairós, 2000.

Vincles amb textos de Josep Maria Fericgla sobre el xamanisme:

[Xamanisme](#)

[Enteògens](#)

[Entrevista](#)

[Més enteògens](#)

2

La primera generació del confucianisme (*rujia*). La figura històrica de Kong Fuzi (Confuci). L'ensenyament de Kong Fuzi. El llibre dels ensenyaments de Kong Fuzi: *Lun yu*. Els conceptes bàsics del confucianisme; la seva aplicació al comportament social i a la governació. El paper de la formació i de l'autoformació. La importància de l'origen social de Kong Fuzi i dels seus deixebles. Aspectes revolucionaris del pensament de Kong Fuzi. Els conceptes de *li* (les formes), *shu* (empatia, reciprocitat), *ren* (humanitat, altruisme), *yi* (deure), *xiao* (pietat filial), *rang* (cedir el pas), *xin* (sinceritat). El paper de la família. La rectificació dels noms (*zhengming*; teoria del llenguatge) i la governació. El concepte del *dao* de Kong Fuzi. El moïsme (*mojia*). La figura històrica de Mo Di (Mozi). El *Llibre de Mozi*. La resposta moïsta al confucianisme. Filosofia del llenguatge dels moïstes. El paper dels "esperits" i del "destí". L'estructura social moïsta i la seva teoria de governació: la conformitat. El paper de les guerres civils en el desenvolupament del pensament xinès. La importància de l'origen social de Mozi i dels seus deixebles. La dialèctica, el discurs i la lògica dels moïstes posteriors. El paper científic dels moïstes. L'Escola de Noms (*mingjia*). Les figures històriques de Hui Shi i de Gongsun Long. L'argumentació i la lògica de l'Escola de Noms. La segona generació del confucianisme (*rujia*). La figura històrica de Mengzi (Menci). El *Llibre de Mengzi*. Les implicacions socials i polítiques del pensament de Mengzi. La rivalitat entre els moïstes i els confucianistes a l'època de Mengzi.

Lectures obligatòries:

- Dossiers d'apunts, disponibles a la proposta docent de l'assignatura.
- Confuci. *Confucio (Maestro Kong)*. Lun Yu. *Reflexiones y enseñanzas*, trad. Anne-Hélène Suarez, Barcelona: Editorial Kairós, 1997.
- *Historia del pensamiento chino*. Anne Cheng, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2002; capítols 3, 5 i 6.
- Materials i activitats disponibles al Fòrum de l'assignatura.

Lectures recomanades:

- Shijing. Trad. Elorduy, Carmelo. Shijing. *Romancero chino*, Madrid: Editora Nacional, 1984.
- Confuci. Trad. Joaquin Pérez Arroyo. *Los Cuatro Libros*. Madrid: Alfaguara, 1982.

- Gongsun Long. *Libro del maestro Gongsun Long* (Gongsun Long zi), trad. Yao Ning y Gabriel García-Noblejas, Madrid: Trotta, 2001.

3

La primera generació del daoisme (*daodejia*). La figura històrica de Yang Zhu. El *Llibre del Dao i del De de Laozi*, el *Daodejing*. La figura de "Laozi". Les implicacions socials i polítiques del daoisme. El concepte del *dao* de "Laozi". El misticisme daoista. El paper científic dels daoistes. El daoisme en l'art i la literatura. La segona generació del daoisme. La figura històrica de Zhuangzi. El *Llibre de Zhuangzi*. El discurs paradoxal de Zhuangzi i del daoisme. Les implicacions socials i polítiques del pensament de Zhuangzi. La tercera generació del confucianisme. La figura històrica de Xunzi. El *Llibre de Xunzi*. Les implicacions socials i polítiques del pensament de Xunzi. L'Escola de les Lleis (*fajia*). La figura històrica del "Senyor Shang". El *Llibre del Senyor Shang*. La figura històrica de Han Feizi. El *Llibre de Han Feizi*. Les implicacions socials i polítiques del pensament dels legalistes.

Lectures obligatòries:

- Dossiers d'apunts, disponibles a la proposta docent de l'assignatura.
- Laozi. *Daodejing. El llibre del "dao" i del "de"*, trad. Seán Golden & Marisa Presas, Barcelona: Abadia de Montserrat, 2006.
- *Historia del pensamiento chino*. Anne Cheng, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2002; capítols 4, 7, 8 i 9.
- Materials i activitats disponibles al Fòrum de l'assignatura.

Lectures recomanades:

Zhuangzi:

- *Zhuangzi. El Maestro Chuang*. Trad. Iñaki Preciado, Barcelona: Editorial Kairos, 1996.
- *Cuatro lecturas sobre Zhuangzi*. Jean François Belleter, trad. Anne-Hélène Suárez, Madrid: Ediciones Siruela, 2003.
- *Chuang-Tzu*. Trad. Octavio Paz, Biblioteca de Ensayo, Madrid: Siruela, 1997.
- *La sabiduría de Chuang Tse*. Sam Hamill & J.P. Seaton, Barcelona: Onira, 2000.

Laozi:

- *Libro del curso y de la virtud*, Trad. Anne-Hélène Suárez, Madrid: Ediciones Siruela, 1998.
- *El Libro del Tao*, Trad. Ignacio Preciado, Madrid: Alfaguara, 1994.

Liezi:

- *Lie Zi. El libro de la perfecta vacuidad*, Trad. Iñaki Preciado, Barcelona: Kairós, 1987.

4

L'Escola del Yin i del Yang (*yinyangjia*). Les cosmologies xineses. Els "cinc processos" (*wuxing*). La relació entre les cosmologies i els ritus. La relació entre les cosmologies i la matemàtica. El paper científic del pensament cosmològic. La figura històrica de Zou Yan. El concepte de la mutació (*yi*). El *Llibre de les Mutacions (Yi jing)*. El sincretisme confucià de la dinastia Han. Les figures històriques de Dong Zhongshu i de Wang Chong. L'eclecticisme del sincretisme confucià. La transformació del confucianisme en ideologia oficial. El tractament dels textos antics. El paper de l'escepticisme. Les implicacions socials i polítiques del confucianisme oficial. El paper científic del confucianisme. La metafísica del sincretisme confucià. La cosmologia del sincretisme confucià. El neo-daoisme de la dinastia Han. El desenvolupament del daoisme popular (*daojiao*). Les implicacions socials i polítiques del neo-daoisme. El *Llibre del*

Huainanzi. El paper científic del neo-daoisme. El neo-daoisme en l'art i la literatura. La introducció del budisme a la Xina. Les diferents escoles del budisme a la Xina (*fojia*). La interacció entre el budisme i el daoisme. El desenvolupament d'un budisme amb característiques xineses (*chan*; *zen* en japonès). El desenvolupament del budisme popular a la Xina (*fojiao*). Les implicacions socials, econòmiques i polítiques del budisme xinès. El paper científic del budisme xinès. El budisme xinès en l'art i la literatura. La influència d'altres pensaments estrangers.

Lectures obligatòries:

- Dossiers d'apunts, disponibles a la proposta docent de l'assignatura.
- *Historia del pensamiento chino*. Anne Cheng, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2002; capítols 10, 11, i 14.

- Materials i activitats disponibles al Fòrum de l'assignatura.

-

Lectures recomanades:

- Hanfeizi. *El Arte de la política: los hombres y la ley*, estudio preliminar de Pedro San Ginés Aguilar; traducción de Yao Ning y Gabriel García-Noblejas, Madrid: Tecnos, 1998.
- Mozi. Trad. Elorduy, Carmelo. *Política del amor universal*, Madrid: Tecnos, 1987.
- Wilhelm, Richard. I Ching. *El libro de las Mutaciones*, Barcelona: Edhasa: 1979.
- Sima Qian, *La Fundació de l'imperi xinès*, trad. Dolors Folch, Barcelona: Empúries, 1991.
- Sima Qian. *Los Adversarios. Dos biografías de Las memorias históricas de Sima Qian*. México, D.F. El Colegio de México 1979.
- Botton Beja, Flora & Page, John. *Dinastía Han 206 a. C. - 220 d. C.* Mexico El Colegio de México, 1984.
- Zhang Hua. *Relación de las cosas del mundo*. Traducción de Yao Ning & Gabriel García-Nobleja, Madrid: Trotta, 2001.

5

L'extensió del pensament xinès i del budisme al Japó i a Corea. La reacció anti-budista dels confucians. El neo-confucianisme de les dinasties Tang i Song, i el seu desenvolupament posterior. La figura històrica de Zhu Xi i la seva síntesi del confucianisme, del daoisme i del budisme. La transformació del neo-confucianisme de Zhu Xi en ideologia oficial. Les figures històriques de Lu Jiuyuan i de Wang Shouren. La branca idealista del neo-confucianisme. Els conceptes de l'Absolut (*taiji*), de l'Essència (*qi*) i de la Forma (*li*). La síntesi de les tres tendències del pensament xinès (confucianisme, daoisme i budisme) en un sol sistema de pensament (*daoxue*, "estudi del Dao": el neo-confucianisme). Les implicacions socials i polítiques del neo-confucianisme de Zhu Xi. El neo-confucianisme de Zhu Xi en l'art i la literatura. El paper científic del neo-confucianisme de Zhu Xi.

Lectures obligatòries:

- *Historia del pensamiento chino*. Anne Cheng, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2002; capítols 17, 18 i 19.

- Dossiers d'apunts, disponibles a la proposta docent de l'assignatura.

- Materials i activitats disponibles al Fòrum de l'assignatura.

Lectures recomanades:

- Wang Yinglin. *Sanzijing. El Clásico de Tres Caracteres*, trad. Daniel Ibáñez Gómez,

Madrid: Trotta, 2000. - Wilhelm, Richard. *I Ching. El libro de las Mutaciones*, Barcelona: Edhasa: 1979.

- Kumarajiva. *Sutra de Vimalakirti*, Presentación, traducción y notas de Laureano Ramírez Bellerín a partir de la versión china de Kumarajiva, Barcelona: Kairos, 2004.
- Hui Neng. *Sutra del Estrado* (Tan Jing), traducción del chino, introducción y notas de Laureano Ramírez. Barcelona: Kairos, 1999.
- Feng Yulan [Fung Yu-lan]. *Breve historia de la filosofía china*, Mexico, D.F.: Fondo de Cultura Económica, 1987.
- Creel, Herrlee Glessner. *El pensamiento chino desde Confucio hasta Mao Tse-tung*, Madrid: Alianza, 1976.
- Kaltenmark, Max. *La filosofía china*, Madrid: Morata, 1982.

Organització de la docència:

Tutories:

Les tutories es faran per correu electrònic i a través del Fòrum.
Periòdicament, es publicaran les preguntes més freqüents i les seves respostes.

Hores de consulta: dilluns i dimecres, 12.30-14.30h.
Podeu demanar hora amb mi si voleu una tutoria "presencial" fora del horari de consultes.

Avaluació:

Hi haurà 3 treballs escrits, d'una extensió de 1500 paraules (5 fulls, doble espai, 12 pt) cadascun.

El primer treball, que caldrà lliurar abans del 2 de novembre de 2007, tractarà temes del confucianisme.

El segon treball, que caldrà lliurar abans del 21 de desembre de 2007, tractarà temes del daoisme.

Pel tercer treball, que caldrà lliurar abans del 19 de gener de 2008, podeu proposar temes del vostre propi interès, o fer un treball sobre una de les altres escoles de pensament xinès, fent ús de la bibliografia de lectures obligatòries o recomanades.

Les normatives pròpies de cada treball es publicaran oportunament al Fòrum de l'assignatura.

Cada treball ha d'incloure una bibliografia de les obres consultes o de les pàgines Web consultades. No hi ha res de dolent en utilitzar les idees i/o les paraules d'un altre autor per il·lustrar una exposició pròpia, però cal indicar amb cometes ("...") les paraules o les idees d'un altre autor, i cal el nom de l'autor i la font, sigui llibre o sigui pàgina Web. Qualsevol cas de plagi, és a dir, l'ús d'un text d'un altre autor, sense indicar el nom de

l'autor i la font de la informació, i sense indicar amb cometes el text copiat o les idees copiades, rebrà la nota de 0 (SUSPENS) automàticament.

Caldrà lliurar els treballs a través de l'eina de "lliurament de treballs" a la pàgina Web de l'assignatura.

Els treballs que arriben tard rebran una reducció de la nota.

Cada treball valdrà un 20% de la nota final

Al final del semestre hi haurà una prova sobre els conceptes bàsics del pensament clàssic d'Àsia Oriental.

La prova valdrà un 20% de la nota final. La normativa corresponent es publicarà al Fòrum de l'assignatura.

Participació en el Fòrum de l'assignatura valdrà un 20% de la nota final. No hi ha segona convocatòria pel Fòrum.

Bibliografia adicional:

- Botton Beja, Flora. *China. Su historia y cultura hasta 1800*. El Colegio de México.
- Creel, Herrlee Glessner. *El pensamiento chino desde Confucio hasta Mao Tse-tung*, Madrid: Alianza, 1976.
- Dawson, Raymond. *El legado chino*, Madrid: Pegaso, 1967.
- Feng Yulan [Fung Yu-lan]. *Breve historia de la filosofía china*, Mexico, D.F.: Fondo de Cultura Económica, 1987.
- Feng Yulan. *Breve historia de la filosofía china*, Beijing: Ediciones en Lenguas Extranjeras, 1989.
- Fisac, Taciana. *El otro sexo del dragón. Mujeres, literatura y sociedad en China*, Madrid: Narcea, 1997.
- Kaltenmark, Max. *La filosofía china*, Madrid: Morata, 1982.
- Gernet, Jacques. *El mundo chino*, trad. Dolors Folch, Barcelona: Editorial Crítica, 1991.
- Liu Xie. Trad. Alicia Relinque. *El corazón de la literatura y el cincelado de dragones*, Granada: Comares, 1995.
- Gan Bao. *Cuentos extraordinarios de la China medieval. Antología del «Soushen ji»*, trad. Yao Ning y Gabriel García-Noblejas, Madrid: Lengua de Trapo, 2000.
- Zhang Hua. *Notas para una enciclopedia (Bowu zhi) de Zhang Hua*, trad. Yao Ning y Gabriel García-Noblejas, Madrid: Lengua de Trapo, 2000.
- Gan Bao. *Cuentos extraordinarios de la China medieval. Antología del «Soushen ji»*, trad. Yao Ning y Gabriel García-Noblejas, Madrid: Lengua de Trapo, (en premsa).
- Cuentos fantásticos chinos*, trad. Yao Ning y Gabriel García-Noblejas, Barcelona: Seix Barral, (en premsa).

Biblioteca de China Contemporánea:

- Zhou, Kate Xiao. *El Poder del pueblo*, trad. Joaquín Beltrán, Barcelona : Edicions Bellaterra, 1998.
- Jaschok, Maria & Miers, Suzanne (eds.), *Mujeres y patriarcado chino : sumisión, servidumbre y escape*, Barcelona : Edicions Bellaterra, 1998.

- Barmé, Geremie R. *Las sombras de Mao. El culto póstumo al gran líder*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 1998.
- Unger, Jonathan (ed.), *Nacionalismo chino*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 1999.
- Bianco, Lucien. *Los orígenes de la revolución (1915-1945)*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2000.
- Feuchtwang, Stephan. *La metáfora imperial*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 1999.
- Fisac, Taciana & Tsang, Steve (eds.) . *China en transición. Sociedad, Cultura, política y economía*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2000.
- Sáiz López, Amelia. *Utopía y género. Las mujeres chinas en el siglo XX*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2001.
- Ci, Jiwei. *De la utopía al hedonismo. Dialéctica de la revolución china*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2001.
- Cheng, Anne. *Historia del pensamiento chino*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2002.
- Beltran Antolín, Joaquín. *Los ocho inmortales cruzan el mar. Chinos en Extremo Occidente*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2003.